

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Radiofonska, televizijska i filmska kultura glasa; Kolegij: Glasovna gluma

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

RTFKG

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

2

5. Status nastavnog predmeta:

Obavezni   Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Ispunjene predispitne obaveze - semestralni pregledi rada: RTFKG

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti studijskog programa - odsjeka Gluma

8. Trajanje / semestar:

1

6

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

1

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

10. Fakultet:

Akademija dramskih umjetnosti

11. Odsjek / Studijski program:

Gluma

12. Odgovorni nastavnik:

Irfan Kasumović, MA, docent

13. E-mail nastavnika:

irfan.kasumovic@untz.ba

14. Web stranica:**15. Ciljevi nastavnog predmeta:**

- Radio drama.
- Sinhronizacija kao specijalizirana dramska profesija.
- Sinhronizacija (Gluma pred mikrofonom) i tonska obrada u televizijskim dokumentarnim sadržajima.
- Sinhronizacija (Gluma pred mikrofonom) i tonska obrada u televizijskim igranim i serijskim sadržajima.
- Sinhronizacija (Gluma pred mikrofonom) i tonska obrada u kratkometražnim crtanim, animiranim, filmskim igranim i dokumentarnim sadržajima.
- Sinhronizacija (Gluma pred mikrofonom) i tonska obrada u dugometražnim crtanim, animiranim i filmskim igranim i dokumentarnim sadržajima, videoograma i zvučnim knjigama.

16. Ishodi učenja:

Osvještavanje i prilagođavanje govornih i glasovnih konstanti u odnosu prema mikrofonu (prijemniku).

Proučavanje i analitička obrada teksta, koju je neophodno prilagoditi radiofonskoj interpretaciji sadržaja (Radio drama).

Radiofonska, TV i filmska naracija. Osvještavanje složenosti glume pred mikrofonom, proučavajući i prilagođavajući govorno-glasovne konstante i glasovne registre u odnosu: glumac i tematika u TV dokumentarnim i igranim sadržajima, koje treba sinhronizovati. Osvijestiti složenost glume pred mikrofonom, analitički proučavajući tekst, kao i psihologiju/tipologiju karaktera i likova u igranim TV i filmskim sadržajima, kako bi sinhronizacija i interpretacija bila što bolja, prirodnija i uvjerljivija. Prenošenje emocija lika kada audiovizualni proizvod to zahtjeva.

Posuđivanje i davanje glasa, uključujući animirane, izvansenske, izvanekranske ili nevidljive likove u raznim djelima, uključujući snimljene glasove koji se puštaju iz off-a u pozorišnim predstavama,igrane filmove, sinhronizovane filmove na stranom jeziku, animirane kratkometražne filmove, televizijske programe, radio drame (audio-drame), komedije (sitkom: smijeh, uzdasi i sl.), videoigre, lutkarske predstave, muzičke video spotove, zvučne knjige i dokumentarce.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Modul I : Radio drama.

1. Upoznavanje sa osnovama radio drame. Dramski tekst, dokumentarni sadržaj ili naracija (tematika, žanr, epoha).
2. Uspostava i prilagođavanje govornih i glasovnih konstanti i resursa u odnosu na mikrofon (prijemnik).
3. Strukturalna analiza teksta (horizontalna-logička analiza).
4. Strukturalna analiza teksta (vertikalna-interpretativna analiza). Individualni odnos.
5. Muzika i zvučni efekti, kako bi dočarali slušaocu atmosferu, likove i priču.
6. Priprema, snimanje i montaža (postprodukcija) akustične interpretacije sadržaja/događaja/vježbe, (Naracija, monolog, dijalog) bez vizuelnih komponenti.
7. Radio drama (pojedinačna vježba do 5 minuta) koja obuhvata sve segmente Modula I sa postprodukcijom.

Semestralni pregled rada

Prikazivanje, analiza i vrednovanje izbora programa Modula I u studijskim uvjetima pred nastavnikom i saradnicima.

Modul II : Sinhronizacija TV i filmskih sadržaja.

8. Posuđivanje (davanje) glasa u TV i filmskim sadržajima. Osnove glasovne glume i glume pred mikrofonom. Razlika između mass produkcije na TV i sinhronizacije filma.
9. Umijeće glasovne sinhronizacije ili davanja glasa/glasova radi prikaza lika, odnosno uloge i pružanja informacija publici, korisnicima i gledaocima.
10. Analitička obrada teksta (sadržaja) i analiza likova. Prilagođavanje prevedene terminologije govornim segmentima književnog standarda (uz mogućnost dijalekatske i žargonske intervencije) maternjeg jezika, ako to nalaže analiza likova, vodeći se epohom, društveno-političkim i socijalnim položajem i geografskim porijekлом.
11. Artikulacija. Vještina vladanja promjenjivih govornih i glasovnih konstanti. Glasovni registri i vještina njihovih promjena. Vještina prenošenja na ekran niza emocija i osjećaja koji su prisutni u originalnoj verziji.
12. Sinhronizacija na televiziji. Sinhronizacija u marketinškim programima i reklamama. Marketing i umjetnik, zadaci i ciljevi.
13. Sinhronizacija televizijskih programa i njegovanje maternjeg jezika (npr. sinhronizacija svih stranih sadržaja na TV stanicama u Njemačkoj i Poljskoj). Animirani serijali za djecu. Mass produkcija.
14. Sinhronizacija kratkometražnog animiranog ili crtanog filma po ličnom izboru do 5 minuta, uključujući audio-video montažu.
15. Sinhronizacija jedne scene dugometražnog igranog filma po ličnom izboru ili preporuci nastavnika (pojedinačna ili grupna vježba do 10 minuta) uključujući audio-video montažu. ADR (aditional dub recording)-korekcija i ponovno snimanje tonskog zapisa na filmu.

Semestralni završni ispit

Javno prikazivanje, analiza i vrednovanje izbora programa iz kolegija semestra u profesionalnim teatarskim ili drugim optimalnim prostornim uvjetima, pred komisijom i publikom uz video snimanje.

18. Metode učenja:

Nastavne metode:

1. Predavanja i konsultacije.
2. Praktična nastava-vježbe.
3. Samostalni rad studenata.
4. Kontinuirana provjera znanja i umijeća.

Mentorski princip izvođenja:

Interaktivna nastava i vježbovni proces na relaciji student-asistent-profesor.

Studenti su obavezni redovno dolaziti na predavanja i vježbe. Kontinuirano se vodi evidencija prisustva studenata. U toku semestra student može opravdano izostati sa 10% fonda predavanja i vježbi, pri čemu je dužan nadoknaditi vježbe u terminima planiranim za to. U slučaju da student ima više od 20% neopravdanih izostanaka od ukupnog broja predavanja i vježbi u semestru, student nema pravo na potpis.

19. Objasnjenje o provjeri znanja:

Semestralni završni ispit.

- Javno prikazivanje, analiza i vrednovanje izbora programa iz kolegija semestra u profesionalnim teatarskim ili drugim optimalnim prostornim uvjetima, pred komisijom i publikom uz video snimanje.

Metode provjere znanja:

Provjera znanja studenata obavlja se:

Semestralni pregled rada - max 59 bodova

prisutnost na predavanjima i vježbama	11 bodova
aktivnost studenta u nastavnom procesu	12 bodova
teorija i praktične vježbe	36 bodova

Završni ispit - max 41 bodova

prisutnost na predavanjima i vježbama	5 bodova
aktivnost studenta u nastavnom procesu	6 bodova
teorija i praktične vježbe	30 bodova

Provjera znanja studenata obavlja se na pregledu rada (max. 59 bodova) i završnom ispitnu (max 41 bod). Na pregledu rada i završnom ispitnu boduje se prisustvo studenta na predavanjima i vježbama (max. 16 bod) i pokazana aktivnost (max. 18 bod), praktične vježbe

Ukupan broj bodova se dobija sumiranjem osvojenog broja bodova iz svih aktivnosti tokom semestra. Kontinuiranom aktivnošću predispitnih obaveza tokom cijelog semestra student može ostvariti 60 bodova. (11+12+12+12+12+5+6), što čini 70% od ukupnog ispita, dok se preostali dio od 30% ostvaruje na završnom ispitnu.

Provjera znanja na završnom ispitnu obavlja se prvenstveno praktično pred nastavnikom i saradnicima.

Praktična provjera odnosi se na izvođenje vježbi (etida) iz oblasti koje su po nastavnom programu predviđene za ovaj semestar.

Pismena i/ili usmena provjera vrši se testom i postavljajući pitanja od strane predmetnog nastavnika.

Ocjena na ispitnu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispitna, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, sadrži maksimalno 100 bodova.

20. Težinski faktor provjere:

OBAVEZE STUDENATA	BODOVI
prisutnost na predavanjima i vježbama	16%
aktivnost studenta u nastavnom procesu	18%
kolokvij teorija i praktične vježbe	36%
završni ispit teorija i praktične vježbe	30%

Konačna ocjena se formira u odnosu na ukupan broj postignutih bodova tokom semestra, tj. predispitnih obaveza i samoga završnog ispita.

BODOVI	KONAČNA OCJENA
<53	pet (5); ne zadovoljava; F
54-63	šest (6); dovoljan; E
64-73	sedam (7); dobar; D
74-83	osam (8); vrlodobar; C
84-93	devet (9); izvanredan; B
94-100	deset (10); odličan; A

21. Osnovna literatura:

Obavezna literatura:

1. Branivoj Đordđević: Elementi srpskohrvatske dikcije, Beograd, 1970.
2. Branivoj Đordđević: Gramatika srpskohrvatske dikcije, Beograd, 1984.
3. Cicely Berry : GLUMAC I GLAS, Zagreb, 1977.
4. Ljiljana Erenrajh-Grujić : GLASOVNO OBRAZOVANJE GLUMCA, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1995.
5. Marina Marković : GLAS GLUMCA, Beograd, 2002.

Dodatna literatura:

1. Frank Eugene Beaver "Dictionary of film terms"- Peter Lang Publishing, Inc., New York USA 2006.
2. Miroslav Avram: Umjetnost govora, Sarajevo, 1987.
3. Pravopis srpskohrvatskog / hrvatskosrpskog književnog jezika, MS-MH, Novi Sad – Zagreb, 1960.
4. B. Klaić: Riječnik stranih riječi, Zagreb, 1978.
5. Marina Marković : GLUMAC I GLAS (Prilozi), Zbornik radova, Fakultet dramskih umetnosti, Beograd, 1977.
6. Marina Marković : GLASOVNE TRANSFORMACIJE U ELEKTRONSKIM MEDIJIMA, Zbornik radova, Fakultet dramskih umetnosti, Beograd, 1999.

- Preporuku i prioritet literature prema programima semestara modula i kolegija studija određuju nastavnici glavnog nastavno-umjetničkog predmeta: Radiofonska, televizijska i filmska kultura glasa.

22. Internet web reference:

(max. 687 karaktera)

23. U primjeni od akademske godine:

2022/23.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

25.06.2024.